

Uit de Volkskrant van 31 december 1932

Donderdagnorgen is het aan de werkverschaffing bij de werken aan de Schipbeek tot een kwestie gekomen, met de tewerkgestelden uit Lonneker. Aangaande deze kwestie werd ons op het gemeentehuis van Lonneker het volgende meegedeeld.

Donderdagnorgen zijn een 75 tewerkgestelden bij de Schipbeek in een nieuwen put aan den arbeid gezet, alwaar eerst door Hagenaars de bovengrond is verwerkt en waar nu de Lonneker arbeiders den ondergrond zouden verwerken. Volgens hun meening echter konden zij met het vastgestelde accoordloon geen loon verdienen, en wenschten zij dat een uurloon zou worden gegarandeerd. Van de zijde der Ned. Heidemaatschappij heerschte echter de meening, dat het vastgestelde accoordloon een voldoende dagloon waarborgde. De arbeiders hebben echter op de gestelde voorwaarden het werk niet aanvaard en zijn op het werk gebleven tot ongeveer 4 uur, waarop zij zijn weggestuurd, in totaal ongeveer 60 personen. 13 arbeiders, die in uurloon werkten zijn aan den arbeid gebleven. Van den minister is gisteren telegrafisch bericht binnengekomen, dat bedoelde arbeiders zijn geschorst en dat hun geen steun in geld mocht worden verstrekt. Aangaande deze kwestie deelde men ons het volgende mede van arbeiderszijde:

Gisterenmorgen werden een 75 arbeiders uit Lonneker, werkzaam bij de rijkswerkverschaffing aan de Schipbeek, welke arbeiders voordien gewerkt hadden bij de werkzaamheden, die verricht worden nabij de z.g. „Groene Brug”, achter Neede, overgeplaatst naar de werken aan de Schipbeek tusschen Gelzelaar, en Neede.

Hier waren eerst Hagenaars werkzaam geweest, die thans met verlof naar hun haardstede zijn teruggekeerd. Deze Hagenaars hebben hier den z.g. bovengrond verwerkt, terwijl de tewerkgestelden uit Lonneker thans den ondergrond zouden uitgraven. Na hun aankomst zijn zij begonnen met het maken van de stellingen, noodig voor het uitkruien van den grond uit de onderputten. Toen dit werk gereed was, kwam de opzichter Van Duin met de mededeeling, dat hij den punt wilde opmeten. Dit geschiedde, waarna de putbaas hem vroeg, wat de arbeiders zouden ontvangen voor het verwerken van één kubieke meter grond, waarop deze meedeelde, dat dit bedroeg 20 cent per kubieke meter. De grond moest vervoerd worden op een stelling van 50 meter lang en die in totaal ongeveer 3 meter opliep. Voor dit transport werd ook 20 cent per kubieke meter gerekend, zoodat het totaal bedrag per kubieke meter te verwerken grond

zou komen op 40 cent. Met deze vergoeding konden de tewerk gestelden zich niet vereenigen, daar volgens hun berekening, gezien de afstand en het klimmen, gerekend moest worden dat

voor het verplaatsen van 1 kubieke meter zand ongeveer 25 keer deze afstand heen en weer gekruid moest worden. Daarop zijn met goedvinden van den opzichter Van Duin de putbazen bij elkander geroepen, welke de situatie onder elkander besproken hebben, en hebben daarop aan den opzichter de vraag gesteld, of de arbeid kon verricht worden in uurloon, zoo niet, dan waren de arbeiders genegen den grond voor het aangegeven accoordloon te verwerken, doch dan werd gevraagd, wanneer met hard werken geen behoorlijk loon kon worden verkregen een tegemoetkoming te geven. Dit onderhoud vond plaats in bijzijn van den opzichter Lanjou, die het toezicht heeft op de tewerkgestelden afkomstig uit Deventer. Opzichter Van Duin deelde mee, dat hij voor dit werk geen uurloon mocht geven, waarmede Lanjou instemde. De putbazen zelden daarop aan laatstgenoemden, dat hij zich niet met deze kwestie had te bemoeien, daar hij niet als haas over de Lonneker groep was aangesteld. Opzichter Van Duin heeft daarop de arbeiders gezegd, dat zij aan den arbeid moesten gaan, waarop de putbazen Van Duin verzochten, zich in verbinding te stellen met den hoofdopzichter den heer Van Wijnbergen, aan welk verzoek den opzichter voldeed. Omstreeks tien uur is hij weggegaan, om pas des middags om drie uur terug te komen. De arbeiders hebben tusschentijds geen werk verricht doch zich in groepen verspreid op het terrein en zich bij aangelegde vuren verwarmd. Bij de terugkomst van den opzichter Van Duin, deelde deze mee, dat hij den hoofdopzichter niet te spreken had kunnen krijgen en verzocht de tewerkgestelden heden het werk te verlaten, hetgeen zonder dat incidenten voorvielen, geschiedde.

Daarop zijn de Lonneker tewerkgestelden naar hun autobussen gegaan, waarmee zij zijn vertrokken naar het gemeentehuis van Lonneker te Enschedé, alwaar men zich met den heer Konings in verbinding stelde. Deze heeft ook getracht zich met den heer Van Wijnbergen in verbinding te stellen, wat pas des avonds om acht uur gelukte. De heer Van Wijnbergen deelde mee, dat de arbeiders waarschijnlijk worden uitgesloten.